

2009 YILI OCAK AYI TÜRKİYE DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

Deri ve deri mamulleri ihracatı, 2009 yılı Ocak ayında, geçen yılın aynı dönemine göre % 25,9 oranında düşüşle, 73 milyon dolar olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Aynı dönemde Türkiye genel ihracatı % 27,9 düşüşle 7 milyar 52 milyon dolara gerilerken, sanayi ürünleri ihracatı ise geçen yılın aynı dönemine göre % 31,1 azalarak 5,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri ürünleri ihracatının da içinde yer aldığı tarıma dayalı işlenmiş ürünleri ihracat ise bu dönemde % 30 azalarak 536,7 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Aşağıdaki tablodan da görüleceği gibi, deri ve deri ürünlerinin toplam ihracat içerisindeki payı geçen yılın Ocak ayında % 1,2 seviyesindeyken, 2009 yılı Ocak ayında ise % 1,3'e yükselmiş bulunmaktadır.

Türkiye'nin Genel İhracatında Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Payı			
Birim:1000\$	2008 Ocak	2009 Ocak	09/08 Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	9.781.670	7.051.818	- 27,9
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	98.558	73.020	- 25,9
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Genel İhracat İçindeki Payı %	1,0	1,0	
Sanayi İhracatı	8.366.009	5.765.780	- 31,1
Tarıma Dayalı İşlenmiş Ürünler İhracatı	766.370	536.714	- 30,0
Sanayi Ürünleri İhracatının Toplam İhracattaki Payı%	85,5	81,8	
Deri ve Deri Mamülleri İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı%	1,2	1,3	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK	2009 OCAK	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	32.998	16.140	-51,1
ALMANYA	10.868	7.573	-30,3
İTALYA	5.039	6.677	32,5
İSPANYA	2.327	6.537	180,9
FRANSA	5.052	5.533	9,5
HOLLANDA	5.518	4.422	-19,9
İNGİLTERE	4.596	2.922	-36,4
KAZAKİSTAN	800	1.814	126,8
IRAK	985	1.751	77,8
S.ARABİSTAN	893	1.381	54,6
İSVİÇRE	1.111	1.355	22,0
DANİMARKA	2.495	1.156	-53,7
BULGARİSTAN	2.824	1.084	-61,6
YUNANİSTAN	1.209	898	-25,7
ABD	2.212	866	-60,8
İLK 15 ÜLKEYE DERİ İHRACATI	78.927	60.109	-23,8
TOPLAM DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI	98.558	73.020	-25,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, Ocak ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 51,1 düşüşle 16,1 milyon dolar olarak kaydedilmiş bulunmaktadır.

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Ocak ayında % 30,3 düşüşle 7,6 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı dönemde İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı ise % 32,5 artışla 6,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İspanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı, Ocak ayında % 180,9 artışla 6,5 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde Fransa'ya yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 9,5 artışla 5,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

AB pazarındaki önemli ülkelerden Hollanda'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Ocak ayında % 19,9 düşüşle 4,4 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı dönemde İngiltere'ye yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 36,4 düşüşle 2,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirilecek olursa, deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, 2009 yılı Ocak ayında % 14,1 düşerek 40,7 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Sözkonusu dönemde, ülke grupları açısından sadece Afrika ve Ortadoğu ülke gruplarına yapılan ihracatlarda artış yaşanmış olup, Ortadoğu ülke grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı % 41,8 artışla 4,4 milyon olarak gerçekleşirken, Afrika ülke grubuna yapılan ihracat ise % 344 artışla 1,2 milyon dolara yükselmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri Sektörü dört ayrı fasıl başlığı altında yedi ayrı alt sektörden oluşmaktadır; Bunlar;

Fasıl 41: Ham ve işlenmiş deriler,

Fasıl 42: Deri giyim, saraciye ve seyahat eşyası,

Fasıl 43: Ham post, işlenmiş,kürk, kürkten mamul eşya ve aksesuarı

Fasıl 64: Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.

Fasıllar bazında toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız ve ürün gruplarının ihracattan aldığı paylar aşağıdaki tablodaki gibidir.

2008-2009 OCAK AYI DERİ İHRACAT RAKAMLARI FASILLAR BAZINDA (1000 \$)				
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2008 Ocak	2009 Ocak	Değişim
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	48	0	-100,0%
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	10	0	-100,0%
4103	DİĞER HAM DERİLER	7	0	-100,0%
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	65	0	-100,0%
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	2.746	962	-65,0%
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	335	75	-77,6%
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	39	0	-100,0%
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	4.236	2.730	-35,6%
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	243	14	-94,2%
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	948	112	-88,2%
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	125	19	0,0%
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT,YAPRAK, EVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYASI İÇİN)	215	102	-52,6%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	8.887	4.014	-54,8%
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB(İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLURSA OLSUN)	119	70	-41,2%
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	9.866	8.278	-16,1%
4203.21/29/30/40	DERİ ELDİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	4.964	3.260	-34,3%
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	0	0	0,0%
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	906	379	-58,2%
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	0	0	0,0%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-	SARACİYE TOPLAMI	15.855	11.987	-24,4%
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	27.271	25.468	-6,6%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	27.271	25.468	-6,6%
4301	HAM POSTLAR	18	0	-100,0%
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	2.349	3.414	45,3%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	2.367	3.414	44,2%
4303	KÜRKTE GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTE DİĞER EŞYA	16.744	6.294	-62,4%
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	0	5	100,0%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	16.744	6.299	-62,4%
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	343	225	-34,4%
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	4.051	3.553	-12,3%
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	15.005	11.644	-22,4%
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	2.264	1.352	-40,3%
6405	DİĞER AYAKKABI	2.010	1.788	-11,0%
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	2.952	2.628	-11,0%
64	AYAKKABI TOPLAMI	26.625	21.190	-20,4%
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		97.814	72.372	-26,0%

Ham post ve işlenmiş deri (Fasıl 41) ihracatında 2009 yılı Ocak ayında 4 milyon dolarlık ihracat performansı ile geçen yılın aynı dönemine göre % 55 oranında düşüş yaşanırken, bu fasılın toplam deri sektörü ihracatı içindeki payı % 10'dan % 6 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 41 dahilinde ham deri (4101, 4102, 4103) ve yarı işlenmiş/bitmiş deri (4104, 4105, 4106, 4107, 4112, 4113, 4114, 4115) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 41'de yapılan ihracatın hemen hemen hepsi yarı işlenmiş/bitmiş deri alt grubundan yapılmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri alt grubundan 2009 yılı Ocak ayında 4 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın Ocak ayına göre düşüş oranı % 54,7 seviyesindedir.

Sektörün en büyük ihracat kalemi olan **deri giyim, saraciye ve seyahat eşyalarının** (Fasıl 42) ihracatı, aynı dönemde % 13,2 oranında düşerek 37,5 milyon dolara gerilemiş bulunmaktadır.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak ayında % 44 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 51 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 42 dahilinde saraciye (4201, 4202, 4203.21, 4203.29, 4203.30, 4203.40, 4204, 4205, 4206) ve deri giyim (4203.10) ürünleri ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

2009 yılı Ocak ayında Fasıl 42 kapsamında yapılan 37,5 milyon dolarlık ihracatın 25,5 milyon dolarlık kısmı deri giyim grubundan gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçla, deri giyim grubunda yapılan ihracat bu dönemde % 6,6 düşüş göstermiştir.

Fasıl 42 kapsamında bulunan diğer ürün grubu olan saraciye grubunda aynı dönemde 12 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Böylelikle, bu ürün grubunda bu dönemde yapılan ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre % 24,4 düşüş göstermiş bulunmaktadır.

Kürk ve kürkten mamul eşya ürün grubundan (Fasıl 43) gerçekleştirilen ihracat ise, 2009 yılının Ocak ayında, geçen yılın aynı dönemine göre % 49,2 oranında düşerek 9,7 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Bu fasılda gerçekleştirilen ihracat toplam deri ürünleri ihracatından 2008 yılının Ocak ayında % 19 pay alırken, 2009 yılının Ocak ayında ise bu oran % 13 seviyesine gerilemiştir.

Fasıl 43 dahilinde ham ve işlenmiş kürk (4301, 4302) ve kürk giyim eşyası ürün grupları (4303, 4304) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 43'de yapılan ihracatın büyük bir kısmı kürk giyim eşyası ürün grubundan yapılmaktadır.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 6,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuç 2008 yılının Ocak ayına göre % 62,4 düşüşü göstermektedir.

Fasıl 43-kürk ve kürkten mamul eşya grubunun diğer alt grubu olan ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, aynı dönemde 3,4 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 44,2 oranında artmış bulunmaktadır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ihracatında (Fasıl 64), 2009 yılının Ocak ayında 21,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın Ocak ayına göre % 20,4'lük düşüş kaydedilmiştir.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak ayında % 27 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 29 seviyesine yükselmiştir.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı faslında yapılan ihracatta en büyük pay 11,6 milyon dolar ile 6403-Yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni ve kösele ayakkabı ürün grubu olup, bu gruptan yapılan ihracat bu dönemde % 22,4 düşüş göstermiştir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksine göre, 2007 yılının aynı dönemiyle karşılaştırıldığında, 2008 yılı Aralık ayında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 18,9 düşüş göstermiştir.

2008 yılının on iki aylık ortalamasına göre ise, 2007 yılına göre deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 5,3 düşmüştür.

Öte yandan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2008 yılının Aralık ayında deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 58,6 olduğu görülmektedir. 2007 yılının aynı döneminde derinin işlenmesi, bavul, çanta v.b. imalatı kapasite kullanım oranı % 64,8'di.

Görüldüğü üzere deri ve deri mamulleri sektörü hem ihracatta hem de üretimde performans kaybı göstermektedir. Bu düşüşe neden olan etkenler arasında, küresel ekonomik krizin dış pazarları daraltmasının yanı sıra, üretim maliyetlerindeki artışlar, finansal maliyetlerin artması ve kredi hacminin daralıyor olması yer almaktadır.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
05.02.2009*